

ТЕМА. Австралія. Загальні відомості. ФГП. Історія відкриття і дослідження. Геологічна будова. Форми рельєфу та корисні копалини, їх порівняння з Африкою.

МЕТА. Ознайомити учнів із особливостями ФГП, рельєфом і корисними копалинами Австралії, історією відкриття і дослідження материка. Продовжувати розвивати навички роботи з географічною картою. Виховувати точність, акуратність.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Обладнання: Фізична карта Австралії, Фізична карта світу, атласи, практичні зошити, ППЗ для 7 класу.

ХІД УРОКУ.

I. Організаційний момент.

II. Виклад теми уроку.

I. Актуалізація опорних знань.

II. Мотивація навчальної діяльності. На сьогоднішньому уроці ви відкриєте для себе світ материка, де все відбувається навпаки. Ваше завдання: визначити, що в Австралії не так як у нас.

ІАМ « Дивуй».

Використання ППЗ. Уважно прослухати диктора і визначити особливості материка Австралія.

Отже, Австралія -

- розташована у південній півкулі;
- найвіддаленіша від усіх материків;
- у липні-зима, у січні-літо;
- дерева скидають не листя, а кору;
- ліси не дають тіні, непрохідні;

- малята тварин вилуплюються з яйця..

3. Власне виклад.

- За яким планом вивчають географічне положення материка?

Використання ППЗ. Прослухати диктора і визначити особливості географічного положення Австралії.

Отже, Австралія,

1. Найменший материк, $S = 7,6$ млн км^2

– Чи перетинає екватор. Тропік Австралію?

– У яких півкулях знаходиться материк?

– Якими морями, океанами омивається?

- Які течії протікають біля берегів Австралії?

- Визначте х-р берегової лінії.

- Назвіть і покажіть на карті світу крайні точки материка. Знайдіть їх географічні координати і запишіть у зошит.

– Які материки знаходяться поблизу Австралії?

ІСТОРІЯ ВІДКРИТТЯ І ДОСЛІДЖЕННЯ МАТЕРИКА.

Використання ППЗ. Прослухайте уважно диктора і запишіть у зошит прізвище відкривачів Австралії, їх внесок у дослідження материка.

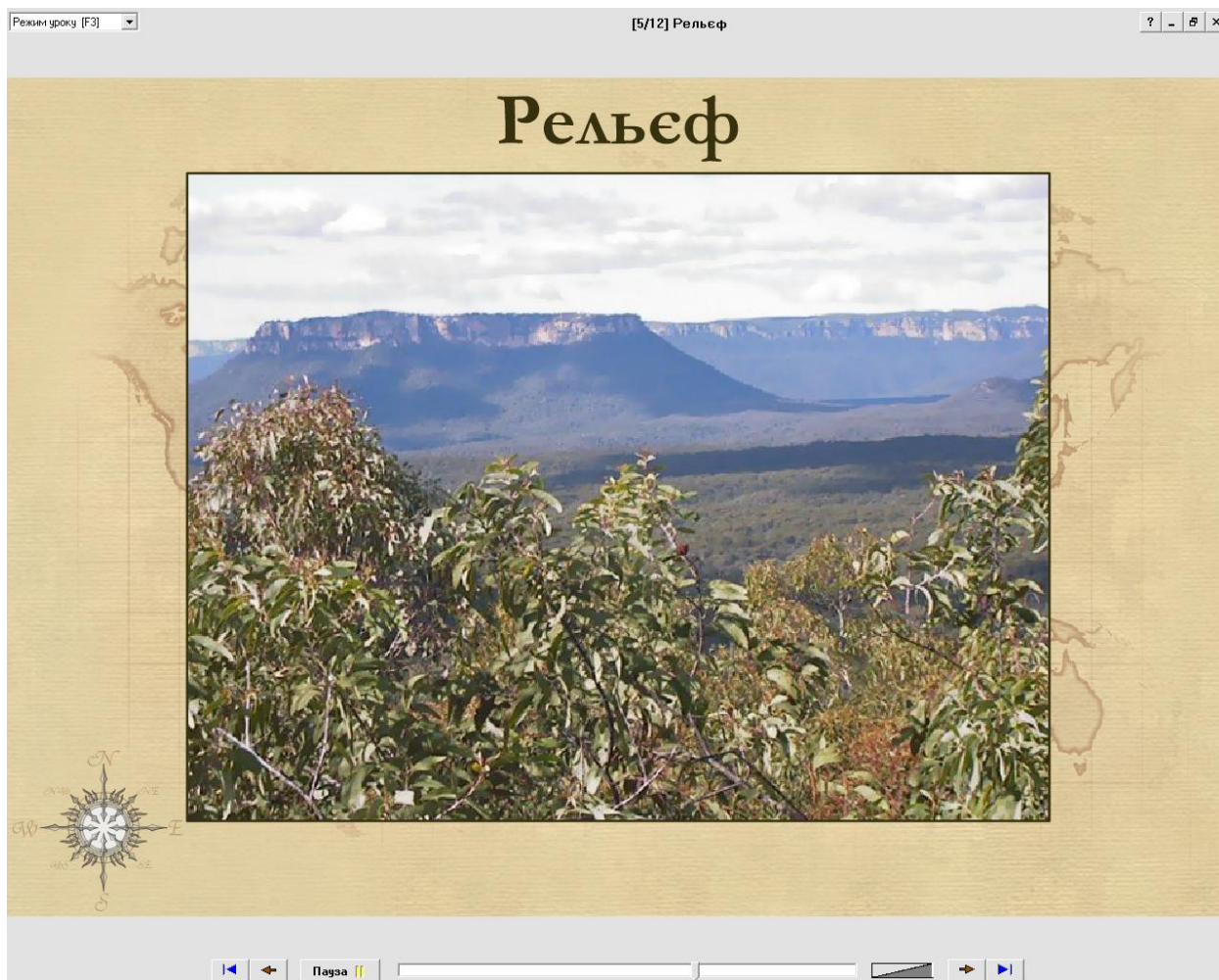
- Зачитайте мандрівників, які відкрили і досліджували Австралію.
- Знайдіть на карті атласу географічні назви, що пов'язані з іменами дослідників Австралії. Покажіть дані об'єкти на фізичній карті світу.
- Пригадайте, як називався прадавній південний материк?
- Доведіть, що Австралія була частиною Гондвани.
- За картою « Внутрішня будова» визначте, які тектонічні структури лежать в основі материка?

Австралійська платформа—частина Індо - Австралійської літосферної плити. ЦН,ЗХ, ПН - щит, кристалічні породи виходять на поверхню. Решта території вкрита осадовим щитом.

Схід - область складчатості. Нова Гвінея і Тасманія відокремились від материка внаслідок рухів земної кори.

РЕЛЬЄФ. Розповідь з використанням фізичної карти світу і ППЗ. «Демонстрація краєвидів Австралії».

Західноавстралійське плоскогір'я. Вирівняна поверхня із середніми висотами 300-500м., де є щити - здіймаються плато-останці - залишки поверхні, зруйновані тривалим вивітрюванням.(прочитати с. 113, див. мал. 118 с. 113).

Центральна низовина. Розташована у прогині материка - найнижча частина Австралії -100м., а центрі - 12м нижче від рівня моря.

Великий Вододільний хребет. Старі, зруйновані гори, розбиті на окремі масиви з куполоподібними вершинами. Середні висоти - 1000 м.

Австралійські Альпи. (г. Косцюшко 2230 м). Західні Схили - пологі, поступово переходять у рівнини, східні - круто обриваються до океану. Збереглися конуси згаслих вулканів.

У Австралії *багато пустель* - Велика піщана, Велика Австралійська.

Характеристика профілю рельєфу Австралії(див. мал. 117 с. 113).

У пустелях поширені еолові форми рельєфу, на південному-заході Західноавстралійського плоскогір'я - карстові - лійки, борозни.

- У чому полягає подібність і відмінність рельєфу Австралії і Африки?

Подібність

Відмінність

- плоскогір'я

в Австралії немає молодих гір, діючих вулканів,

- рівнинний рельєф

зледеніння

-пустелі

- Прочитати с.113-114 і визначити, які корисні копалини є в Австралії?

Рудні: залізні, алюмінієві, мідні, уранові свинцеві,цинкові руди, золото.

Нерудні: кам'яне вугілля, буре вугілля, нафта, газ, боксити.

Ознайомлення учнів з номенклатурою.

III. Узагальнення знань.

Практична робота №8. Нанесення на контурну карту географічних назв Австралії.

IV. Домашнє завдання. Вивчити §23, задача на с. 114.

ТЕМА. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси та типи клімату. Води суходолу.

МЕТА. Ознайомити учнів із особливостями клімату, внутрішніх вод Австралії. Продовжити розвивати навички роботи з географічною картою. Виховувати точність під час роботи на контурній карті.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання. Фізична карта Австралії, кліматична карта світу, атласи, практичні зошити, ППЗ для 7 класу.

I. Організаційний момент.

II. Повторення домашнього завдання.

Індивідуальне опитування.

1. Охарактеризувати географічне положення Австралії.

2. Розповісти про історію відкриття і дослідження Австралії.

3. Охарактеризувати рельєф Австралії.

4. Охарактеризувати корисні копалини Австралії.

Розгляд задачі на с. 114.

III. Виклад теми уроку.

1. Актуалізація опорних знань.

-Що таке клімат?

- Які кліматичні чинники визначають клімат?

- Перечислити кліматичні пояси світу?

Використання ППЗ. Уважно прослухайте диктора і визначте, які проблеми постійно переслідують австралійців і чому?

2. Мотивація навчальної діяльності. На сьогоднішньому уроці ви дізнаєтесь про особливості клімату Австралії і причини що його зумовлюють, охарактеризуєте водне забезпечення материка. Знання, які ви сьогодні отримаєте, необхідні для розширення власного кругозору про природу материків світу.

ПЛАН.

1. Загальні особливості клімату.

2. Кліматичні пояси і типи клімату.

3. Річки.

4. Озера. Підземні води.

КЛІМАТ.

Робота з кліматичною картою.

- Визначте середні температури повітря зимового та літнього сезонів.

- Яку максимальну і мінімальну температури було зареєстровано у Австралії?

- В якій частині Австралії панують пасати?

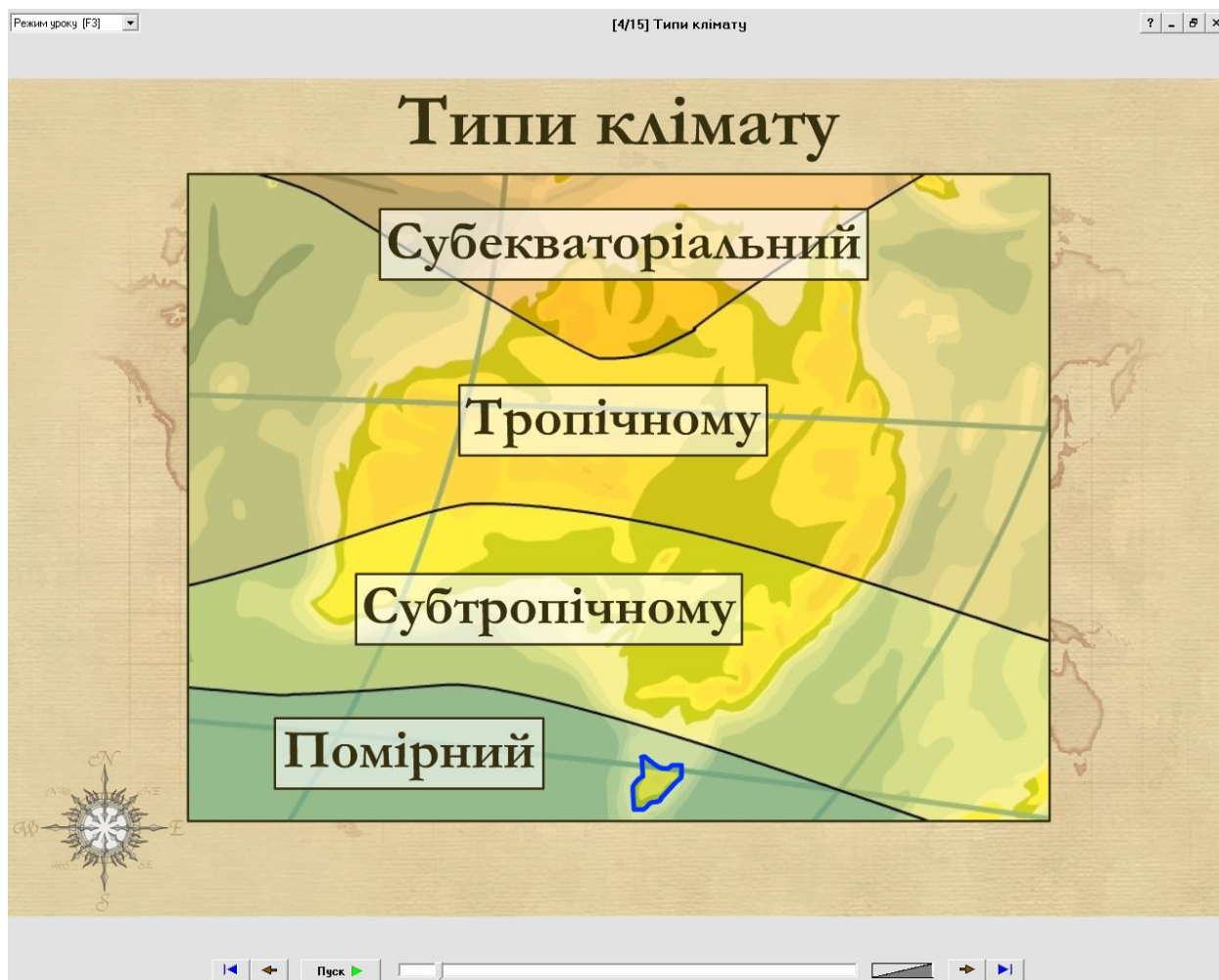
- Які території перебувають під впливом західних вітрів?

- Визначте кількість опадів у прибережних і внутрішніх районах материка.

- Де розташовані найсухіші райони?

Отже, велика кількість сонячного тепла пов'язана з розташуванням її поблизу екватора та біля тропіків; ПД-СХ пасати не приносять опадів. Опади утворюються, коли на перешкоді стають гори. Підстилаюча поверхня - гори, течії впливають на клімат узбережжя.

- У яких кліматичних поясах розташована Австралія?

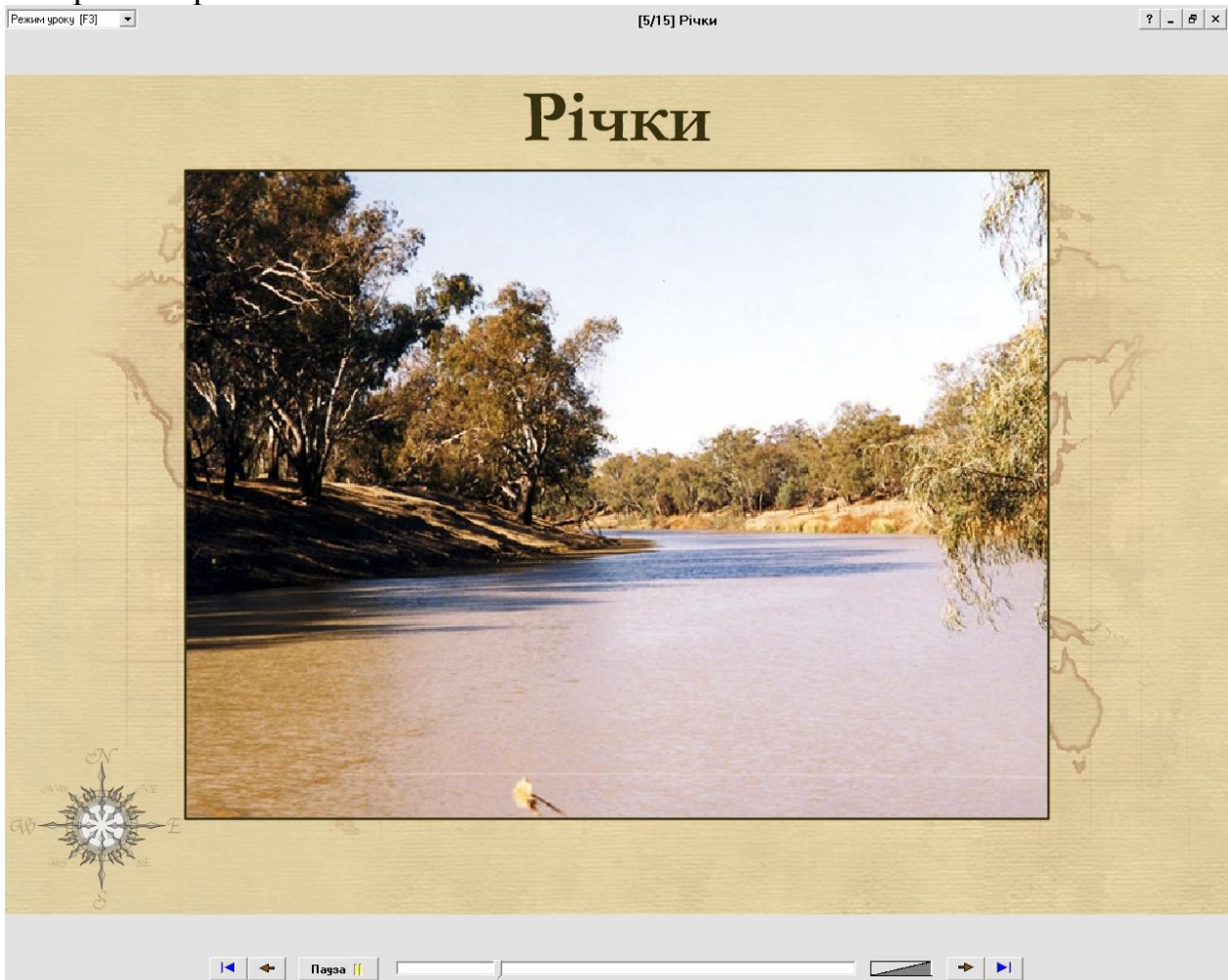
Використання ППЗ. Прослухати диктора і заповнити в зошиті таблицю.
Характеристика клімату кліматичних поясів.

Кліматичний пояс	Температура	Опади	Х-ка типу клімату
Субекваторіальний	+25° С	1500мм	Літо - вологе, з грозами Зима - суха. Тропічні циклони - віллі-віллі.
Тропічний	Влітку-+30° С Взимку-+16° С	200мм 2000мм	Тропічний пустельний - сухе, спекотне літо і тепла суха зима; тропічний вологий - цілорічно волого, тепло.
Субтропічний	Влітку-+24° С Взимку-+14° С		Середземноморський тип - сухе, спекотне літо і прохолодна, волога зима. Континентальний тип - сухе, жарке літо, холодна зима. Субтропічний вологий тип - рівномірні опади цілий рік.
Помірний			Помірний морський - зима відносно тепла, літо - прохолодне.

Розгляд кліматичних діаграм на с. 117.
ВНУТРІШНІ ВОДИ.

Використання ППЗ. Уважно прослухати диктора і відтворити інформацію про ріки і озера Австралії.

Обговорення ППЗ.

- Охарактеризуйте загальні особливості рік даного материка.
- До яких басейнів відносяться ріки Австралії?
- Назвати найбільшу річку і показати її на фізичній карті.
- Що таке кріки?
- Охарактеризувати р. Муррей.
- Охарактеризуйте озера материка.
- Чи багата Австралія на підземні води?
- Як використовуються води рік, озер на материку?

Практична робота №8. (продовження). Нанесення на контурну карту географічних назв Австралії.

IV. Узагальнення знань.

1. Чому на більшій частині Австралії панує посушливий клімат?
2. Порівняйте клімат Австралії і Південної Африки.
3. В яких районах Австралії кліматичні умови сприятливі для життя і господарської діяльності людини?
4. Чому річки Австралії маловодні?

V. Домашнє завдання. Вивчити § 24

ТЕМА. Особливості ґрунтового - рослинного покриву і тваринного світу, його своєрідність і унікальність. Природні зони. Зміна природи людиною.

МЕТА. Ознайомити учнів із особливостями ґрунтового, рослинного, тваринного світу Австралії. Продовжувати розвивати навички роботи з підручником.

Виховувати бережливе ставлення до природи.

ТИП УРОКУ: комбінований.

ОБЛАДНАННЯ: фізична карта світу, атласи, ППЗ для 7 класу.

ХІД УРОКУ.

I. Організаційний момент.

II. Повторення домашнього завдання.

1. Розповісти про особливості клімату Австралії.

2. Охарактеризувати типи клімату у кліматичних поясах Австралії.

3. Охарактеризувати внутрішні води Австралії.

III. Виклад теми уроку.

1. Актуалізація опорних знань.

Використання ППЗ. Уважно прослухати диктора і визначити символ Австралії.

2. Мотивація навчальної діяльності. Подорожуючи природними зонами материка ви зустрінетесь з тваринами і рослинами які ростуть і живуть тільки у Австралії. Даний матеріал вам у майбутньому знадобиться для підготовки ДПА, участі у зовнішньому оцінюванні.

План.

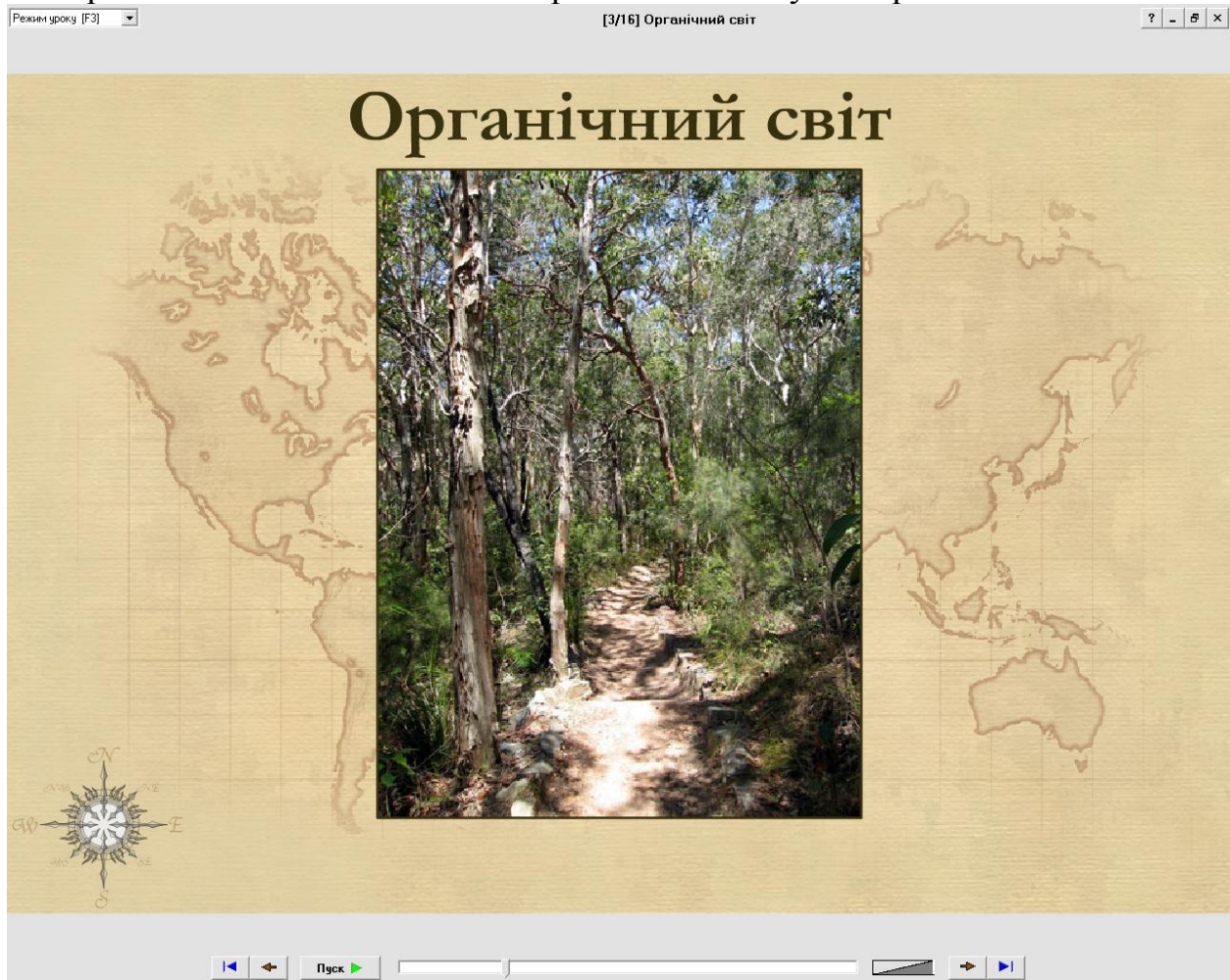
1. Особливості органічного світу Австралії.

2. Природні зони.

3. Зміна природи людиною.

3. Власне виклад.

Органічний світ своєрідний, тому що він розвивався мільйони років ізольовано. Використання ППЗ. Особливості органічного світу Австралії.

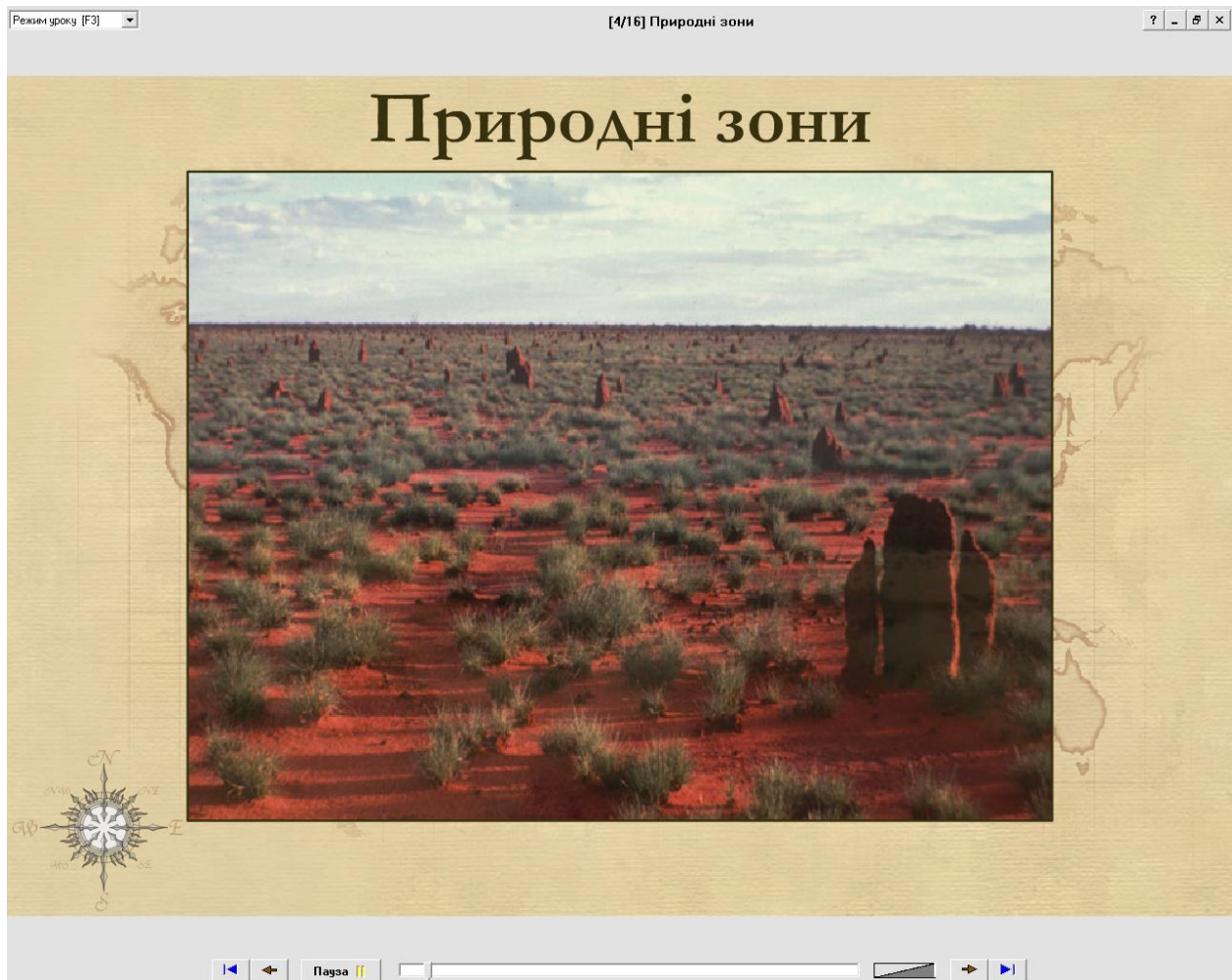
Обговорення ППЗ.

- Що таке ендеміки? Назвіть ендеміків Австралії.
  - Що таке релікти? Назвіть релікти Австралії.
  - Визначте особливості рослинного світу Австралії. Назвати типових представників рослинного світу материка.
  - Визначте особливості тваринного світу Австралії. Назвати типових представників тваринного світу материка.
  - Які тварини є офіційними символами Австралії?
- Зачитати відомості на с. 119 про дерево без тіні.

Див. мал. на с.120-121, прочитати відомості про лінивця та сміттєвих курей і визначити, чому вони отримали такі назви?

Використання ППЗ. Прослухати диктора і заповнити таблицю.

Природна зона	Ґрунти	Рослини	Тварини
Вологі і перемінно - вологі ліси	Червоні фералітні	Евкалипти, пальми, фікуси, деревоподібні папороті, ліани, араукарії(релікт)	
Рідколісся і савани	Червоні і червоно-бурі	Евкалипти, невисокі акації, казуарини, пляшкове дерево, трав'яне дерево (ендемік)Див. мал.121-122	Кенгуру, вомбат, єхидна, терміти, птахи.
Пустелі і напівпустелі	Бурі, сіро-бурі	Лобода, чагарникові акації, карликові евкалипти, спініфекс(кулеподібний злак). Зарості вічнозелених чагарників називають скребом.	Кенгуру, вомбат, собака динго, єхидна, страус ему, ящірки, змії.
Вічнозелені твердолисті ліси і чагарники	Бурі, червоно-жовто фералітні	Евкалиптові ліси.	
Мішані ліси		Евкалипт, південний бук, червоно новозеландська сосна, деревоподібні папороті.	

Підсумок самостійної роботи. Охарактеризувати ґрунти, рослинний і тваринний світ кожної природної зони материка.

Використання ППЗ. Зміна природи людиною.

Обговорення ППЗ. Як людина впливає на природу Австралії?

IV. Узагальнення знань.

- Які ґрунти поширені у природних зонах Австралії?
- Які рослини ростуть у природних зонах Австралії?
- Які тварини населяють природні зони Австралії?

Підсумок уроку вчителем.

V. Домашнє завдання. Вивчити § 25

ТЕМА. Населення, його склад та розміщення. Австралійський союз. Україна і Австралія.

МЕТА. Ознайомити учнів із населенням і політичною картою Австралії. Розвивати навички роботи з підручником, політичною картою. Виховувати взаємоповагу, взаємодопомогу.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: фізична карта світу, політична карта світу, підручник.

ХІД УРОКУ.

I. Організаційний момент.

II. Повторення домашнього завдання.

Самостійна робота. ІАМ «Мандрівка»

1 варіант.

Описати подорож у зону вологих лісів Австралії.

2 варіант.

Описати подорож у зону саван і рідколісь Австралії.

3 варіант.

Описати подорож у зону пустель і напівпустель Австралії.

III. Виклад теми уроку.

1. Актуалізація опорних знань.

Використання ППЗ. Уважно прослухайте диктора і визначте:

- Які народи населяють материк?
- Чи рівномірно розселена населення на материку?
- Чи висока густина населення Австралії?

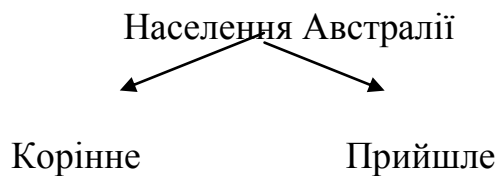

Обговорення ППЗ.

2. *Мотивація навчальної діяльності.* Відомості даного уроку вам знадобляться для того щоб зрозуміти сучасний склад населення Австралії, його господарську діяльність, зв'язки які з'єднують цей материк з Україною.

План.

1. Населення.
2. Австралійський Союз.
3. Господарство
4. Сільське господарство.
3. *Власне виклад.*

Аборигени - австралоїдна раса не займалися землеробством ні скотарством, не вміли обробляти метали. жили полюванням, збиральництвом, вели кочовий спосіб життя.

Переселенці з Англії, країн Європи принесли багато зі своєї культури, побуту, трудових звичок.

Використання ППЗ. Шляхи формування населення Австралії.

- Вихідці яких країн світу є серед сучасного населення Австралії?
- Які історичні факти сприяли збільшенню частки британців на материку.
- Яку міграційну політику проводила Австралія у 20ст. Чи сприяла вона збільшенню кількості населення?
- Який відсоток корінних австралійців на даний час? Чим вони займаються?
- Що спричинило такий низький відсоток корінних жителів Австралії?
- Яку політику проводить на даний час уряд Австралії щодо корінних жителів?
- Яка середня густота населення Австралії?
- На фізичній карті показати частини материка, які найбільше заселені. Чому саме вони?
- Яке населення переважає в Австралії: міське чи сільське?
- Показати на фізичній карті найбільші міста материка.

Використання ППЗ. Ознайомлення із Австралійським Союзом.

Отже, Австралійський Союз входить до складу Співдружності країн, які очолює Велика Британія. Офіційно глава Австралійського Союзу є королева Великої Британії, державною мовою - англійська.

Робота у групах. Самостійна робота.

1 група. Опрацювати «Господарство Австралії» с. 125-126 і визначити галузі промисловості, які розвинуті у Австралії.

2 група. Опрацювати с.126-127 « Сільське господарство Австралії» і визначити особливості розвитку галузі в Австралії.

Заслуховування звіту груп.

V. Узагальнення знань.

Географічна задача.

Аборигени становлять лише 1,5 % населення Австралії. Визначте, скільки в країні проживає корінних жителів. 19,6- 100%

X- 1,5 % Відповідь-о,294млн чол.

Обчисліть густоту населення Австралії(відношення кількості населення до площі країни)

$19,6 : 7,7 = 2,5 \text{ ос/ км}$

1. Які чинники вплинули на розміщення населення?
2. Чому в Австралії набуло розвитку вівчарство?
3. Назвіть основні галузі промисловості.
4. Як навчаються в Австралії? Надають медичну допомогу?
5. Як розвивається с/г в Австралії?

V. Домашнє завдання. Вивчити § 26, повторити§23-25, підготуватись самостійної роботи.